Roll No............................
Signature of Invigilator ....

Paper Code

BV-301

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali
Examination Jan. – Feb. - 2022

बी. ए. व्याकरण, तृतीयसत्रम्
व्याकरणम्, प्रथमपत्रम्
संस्कृतव्याकरणम् (5)

समयः - होरात्रयम् पूर्णाङ्काः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्टेषु पञ्चसु सूत्रेषु त्रयाणां काशिकारीत्या व्याख्यानम्। (5 x3 =15)

1. लटः शतृशानचावप्रथमासमानाधिकरणे।
2. कर्मवत् कर्मणा तुल्यक्रियः।
3. आशिषि हनः।
4. णिश्रिद्रुस्रुभ्यः कर्तरिचङ्।
5. एतिस्तुशास्वृदृजुषः क्यप्।

२. पृष्टेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्। (3 x5 =15)

1. धातोः कर्मणः समानकर्तृ. ।
2. अनुदात्तेतश्च हलादेः।
3. इजादेश्च गुरुमतोऽनृच्छः।
4. वासरूपोऽस्त्रियाम्।
5. अचः कर्मकर्तरि।
6. आत्ममाने खश्च।
7. अर्हः प्रशंसायाम्।

३. पृष्टेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानम्। (3 x5 =15)

1. व्यधेः सम्प्रसारणं कुरच्च वक्तव्यम्।
2. अधिकरणाच्चेति वक्तव्यम्।
3. ब्रह्मणि वदः।
4. नक्षत्रयोगे ज्ञि।
5. सुदुरोरधिकरणे।
6. चरेराङि चागुरौ।
7. दिग्धसहपूर्वाच्च।

४. प्रदत्तासु तिसृषु कारिकासु द्वयोर्व्याख्यानम्। (5 x2 =10)

1. वाच्य ऊर्णोर्णुवद्भावो यङ्प्रसिद्धिः प्रयोजनम्।
   आमश्च प्रतिषेधार्थमेकाचश्चेडुपग्रहात्।।
2. धातु प्रकरणाद् धातुः कस्य चासञ्जनादपि।
   आह चायमिमं दीर्घं मन्ये धातुर्विभाषितः।।
3. सुप्तिङुपग्रहलिङ्गनराणां कालहच्स्वरकर्तृयङां च।
   व्यत्ययमिच्छति शास्त्रकृदेषां सोऽपि च सिद्धयति बाहुलकेन।।

५. प्रदत्तेषु पञ्चसु शब्देषु/शङ्कासु त्रयाणां सिद्धिः/समाधानम्। (5 x3 =15)

1. अङ्गमेजयः।
2. अद्राक्षीत्।
3. निजेगिल्यते।
4. पापच्यते।
5. जुचङ्क्रम्यदन्द्रम्य. सूत्रे पदग्रहणं किमर्थम्?
   यावता पूर्वमेव चलनार्थेभ्यो धातुभ्यः प्रत्ययः विहितः।

---------------x---------------